

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 19-20, ст.180)

Верховна Рада України постановляє:

Ратифікувати [Конвенцію Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства](#), підписану від імені України 14 листопада 2007 року у м. Страсбурзі, яка набирає чинності для України в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного строку від дати висловлення Україною згоди на обов'язковість для неї Конвенції (додається), шляхом передачі на зберігання ратифікаційної грамоти, з такими заявами:

1) до пункту 2 статті 37:

"Україна заявляє, що в Україні державним органом, уповноваженим для цілей пункту 1 статті 37 Конвенції, є Міністерство внутрішніх справ України";

2) до пункту 3 статті 38:

"Україна заявляє, що ця Конвенція є правовою підставою для співробітництва з питань надання взаємної правової допомоги у кримінальних справах та екстрадиції у разі надходження запиту від держави - учасниці цієї Конвенції, з якою Україна не має договору про надання взаємної правової допомоги у кримінальних справах або екстрадиції.

Центральними органами в Україні, на які покладаються повноваження згідно з пунктом 3 статті 38 Конвенції, є Міністерство юстиції України (на стадії судового розгляду або виконання вироку) і Генеральна прокуратура України (на стадії досудового слідства)".

Президент України
м. Київ
20 червня 2012 року
№ 4988-VI

В.ЯНУКОВИЧ

КОНВЕНЦІЯ

Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства

Офіційний переклад

Держави - члени Ради Європи та інші держави, які підписали цю Конвенцію,

ураховуючи, що метою Ради Європи є досягнення більшої єдності між її членами;

ураховуючи, що кожна дитина має право на такі заходи захисту з боку її сім'ї, суспільства та держави, яких потребує її статус неповнолітньої особи;

відзначаючи, що сексуальна експлуатація дітей, зокрема у формах дитячої порнографії та проституції, а також всі інші форми сексуального насильства стосовно дітей, у тому числі діяння, які вчинюються за кордоном, є руйнівними для дитячого здоров'я та психосоціального розвитку;

відзначаючи, що сексуальна експлуатація та сексуальне насильство стосовно дітей набули тривожних розмірів на національному та міжнародному рівнях, зокрема стосовно зростаючого використання як дітьми, так і злочинцями інформаційно-комунікаційних технологій, і що запобігання сексуальній експлуатації та сексуальному насильству стосовно дітей і боротьба із цими явищами потребують міжнародного співробітництва;

ураховуючи, що добробут і найкращі інтереси дітей є основними цінностями, що визнаються всіма державами-членами, та повинні підтримуватися без будь-якого обмеження;

відзначаючи План дій, прийнятий на Третньому саміті глав держав та урядів Ради Європи (м. Варшава, 16-17 травня 2005 року), який вимагає розробки заходів для припинення сексуальної експлуатації дітей;

відзначаючи, зокрема, [Рекомендацію № R \(91\) 11 Комітету міністрів про сексуальну експлуатацію, порнографію, проституцію, а також торгівлю дітьми та підлітками](#), Рекомендацію Rec (2001) 16 про захист дітей від сексуальної експлуатації та [Конвенцію про кіберзлочинність](#) (ETS № 185), зокрема статтю 9 цієї Конвенції, а також [Конвенцію Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми](#) (CETS № 197);

беручи до уваги [Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод](#) (1950 року, ETS № 5), переглянуту [Європейську соціальну хартію](#) (1996 року, ETS № 163) та [Конвенцію про здійснення прав дітей](#) (1996 року, ETS № 160);

також беручи до уваги [Конвенцію ООН про права дитини](#), зокрема статтю 34 цієї Конвенції, [Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії](#), [Протокол про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності](#), а також [Конвенцію Міжнародної організації праці щодо заборони та прийняття негайних заходів для усунення найгірших форм дитячої праці](#);

беручи до уваги Рамкове рішення Ради Європейського Союзу про боротьбу із сексуальною експлуатацією дітей і дитячою порнографією (2004/68/JHA), Рамкове

рішення Ради Європейського Союзу про становище жертв у кримінальному процесі (2001/220/ІНА) та [Рамкове рішення Ради Європейського Союзу про боротьбу з торгівлею людьми](#) (2002/629/ІНА);

ураховуючи інші відповідні міжнародні документи й програми в цій сфері, зокрема Стокгольмську декларацію та Порядок дій, прийняті на першому Світовому конгресі проти сексуальної експлуатації дітей для комерційних цілей (27-31 серпня 1996 року), Йокогамські глобальні зобов'язання, прийняті на Другому світовому конгресі проти сексуальної експлуатації дітей для комерційних цілей (17-20 грудня 2001 року), Будапештські зобов'язання та План дій, прийняті на підготовчій конференції до Другого світового конгресу проти сексуальної експлуатації дітей для комерційних цілей (20–21 листопада 2001 року), Резолюцію Генеральної Асамблеї ООН S-27/2 - «Світ, придатний для життя дітей» і трирічну програму «Розбудова Європи для дітей та з дітьми», прийняту за результатами Третього саміту й запроваджену на Монакській конференції (4-5 квітня 2006 року);

будучи сповненими рішучості ефективно сприяти загальній меті стосовно захисту дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства, незалежно від того, хто може бути злочинцем, та забезпечення допомоги жертвам;

беручи до уваги необхідність підготовки всеосяжного міжнародного документа, завданням якого були б запобіжні, захисні та кримінально-правові аспекти боротьби з усіма формами сексуальної експлуатації та сексуального насильства стосовно дітей і створення особливого механізму моніторингу,

домовилися про таке:

Глава I

Цілі, принцип недискримінації та визначення

Стаття 1

Цілі

1. Цілями цієї Конвенції є:

а) запобігання сексуальній експлуатації та сексуальному насильству стосовно дітей і боротьба із цими явищами;

б) захист прав дітей, які стали жертвами сексуальної експлуатації та сексуального насильства;

в) сприяння національному та міжнародному співробітництву в боротьбі із сексуальною експлуатацією та сексуальним насильством стосовно дітей.

2. Ця Конвенція для забезпечення ефективного виконання Сторонами її положень установлює особливий механізм моніторингу.

Стаття 2

Принцип недискримінації

Виконання положень цієї Конвенції Сторонами, зокрема вжиття заходів для захисту прав жертв, забезпечується без дискримінації за будь-якою ознакою, як-от: статі, раси, кольору

шкіри, мови, релігійних, політичних або інших переконань, національного або соціального походження, належності до національної меншини, майнового стану, народження, сексуальної орієнтації, стану здоров'я, інвалідності або іншого статусу.

Стаття 3

Визначення

Для цілей цієї Конвенції:

- а) «дитина» означає будь-яку особу віком до вісімнадцяти років;
- б) «сексуальна експлуатація дітей та сексуальне насильство стосовно дітей» охоплює поведінку, зазначену в [статтях 18-23](#) цієї Конвенції;
- в) «жертва» означає будь-яку дитину, яка піддавалася сексуальній експлуатації або сексуальному насильству.

Глава II

Запобіжні заходи

Стаття 4

Принципи

Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для запобігання всім формам сексуальної експлуатації та сексуального насильства стосовно дітей і для захисту дітей.

Стаття 5

Наймання, навчання та підвищення обізнаності спеціалістів, які працюють у контакті з дітьми

1. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для сприяння обізнаності про захист і права дітей серед осіб, які постійно контактують з дітьми в галузях освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, у судовій та правоохоронній сферах і в галузях, пов'язаних зі спортом, культурою та відпочинком.
2. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення надання особам, згаданим у пункті 1 цієї статті, відповідних знань про сексуальну експлуатацію та сексуальне насильство стосовно дітей, засоби виявлення таких явищ та можливості, згадані в [пункті 1 статті 12](#) цієї Конвенції.
3. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів відповідно до свого національного законодавства для забезпечення умов, за яких унеможливується зайняття кандидатами, засудженими за вчинення діянь сексуальної експлуатації або сексуального насильства стосовно дітей, професіями, виконання яких передбачає регулярні контакти з дітьми.

Стаття 6

Освіта для дітей

Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення отримання дітьми протягом дошкільної та загальної середньої освіти інформації про ризик

сексуальної експлуатації та сексуального насильства, а також про засоби самозахисту відповідно до їхнього рівня розвитку. Ця інформація, яка забезпечується, де це доречно, у співробітництві з батьками, надається в загальнішому контексті інформації про статеве життя, звертає особливу увагу на випадки ризику, особливо ті, які містять використання нових інформаційно-комунікаційних технологій.

Стаття 7

Програми або заходи запобіжного втручання

Кожна Сторона забезпечує можливість доступу тим особам, які побоюються, що можуть учинити будь-яке з правопорушень, установлених відповідно до цієї Конвенції, де це доречно, до програм або заходів ефективного втручання, спрямованих на оцінювання та недопущення ризику можливого скоєння правопорушень.

Стаття 8

Заходи для громадськості

1. Кожна Сторона вживає комплексних заходів з підвищення обізнаності громадськості, надаючи інформацію про явище сексуальної експлуатації та сексуального насильства стосовно дітей і про запобіжні заходи, яких може бути вжито.
2. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для запобігання розповсюдженню матеріалів, що рекламують установлені відповідно до цієї Конвенції правопорушення, або для заборони їх.

Стаття 9

Участь дітей, приватний сектор, засоби масової інформації та громадянське суспільство

1. Кожна Сторона сприяє участі дітей відповідно до їхнього рівня розвитку в розробці та реалізації державної політики, програм або інших ініціатив стосовно боротьби із сексуальною експлуатацією та сексуальним насильством стосовно дітей.
2. Кожна Сторона заохочує приватний сектор, зокрема сектор інформаційно-комунікаційних технологій, індустрію туризму та подорожей, банківський та фінансовий сектори, а також громадянське суспільство брати участь у розробці та реалізації політики запобігання сексуальній експлуатації та сексуальному насильству стосовно дітей і застосовувати внутрішні норми шляхом здійснення саморегулювання або спільного регулювання.
3. Кожна Сторона заохочує засоби масової інформації висвітлювати належну інформацію стосовно всіх аспектів сексуальної експлуатації та сексуального насильства стосовно дітей з належною повагою до незалежності засобів масової інформації та свободи слова.
4. Кожна Сторона заохочує фінансування, зокрема, де це доречно, шляхом створення фондів, а також проектів і програм, які громадянське суспільство виконує для запобігання сексуальній експлуатації та сексуальному насильству стосовно дітей і для їхнього захисту.

Глава III

Спеціалізовані установи та координуючі органи

Стаття 10

Національні засоби координації та співробітництва

1. Кожна Сторона вживає необхідних заходів для забезпечення координації на національному або місцевому рівнях між різними установами, відповідальними за захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства, запобігання цим явищам та боротьбу з ними, зокрема в галузях освіти, охорони здоров'я, соціальних послуг, правоохоронних та судових органів.

2. Кожна Сторона вживає законодавчих або інших заходів для створення або призначення:

a) незалежних компетентних національних або місцевих інституцій для сприяння правам дітей і їхнього захисту, забезпечуючи їх відповідними ресурсами та компетенцією;

b) механізмів для збору даних або інформаційних центрів на національному або місцевому рівні та в співробітництві з громадянським суспільством для спостереження за явищем сексуальної експлуатації та сексуального насильства стосовно дітей і для його оцінювання з урахуванням вимог стосовно захисту особових даних.

3. Кожна Сторона заохочує співробітництво між компетентними державними органами, громадянським суспільством та приватним сектором для ліпшого запобігання сексуальній експлуатації та сексуальному насильству стосовно дітей і боротьби із цими явищами.

Глава IV

Засоби для захисту та допомога жертвам

Стаття 11

Принципи

1. Кожна Сторона запроваджує ефективні соціальні програми й створює багатoproфільні структури для забезпечення необхідної підтримки жертвам, їхнім близьким родичам та будь-якій іншій особі, яка відповідає за піклування над ними.

2. Коли вік жертви невизначено та є підстави вважати, що жертва є дитиною, кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення вжиття передбачених для дітей заходів захисту й допомоги доти, доки тривають перевірки її віку.

Стаття 12

Повідомлення про підозру в сексуальній експлуатації та сексуальному насильстві

1. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення неперешкоджання правилами конфіденційності, установленними національним законодавством для фахівців, які працюють у контакті з дітьми, отриманню цими фахівцями можливості повідомити соціальним службам, відповідальним за захист дітей, про будь-яку ситуацію у випадках, коли є обґрунтовані підстави вважати, що дитина є жертвою сексуальної експлуатації або сексуального насильства.

2. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для заохочення будь-якої особи, яка знає про випадки сексуальної експлуатації або сексуального насильства стосовно дітей або має обґрунтовані підстави так уважати, повідомити про це компетентним службам.

Стаття 13

Лінії допомоги

Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для заохочення й підтримки створення інформаційних служб, зокрема служби телефонної допомоги або допомоги в мережі Інтернет, для надання порад абонентам, навіть конфіденційно або з належним урахуванням анонімності.

Стаття 14

Допомога жертвам

1. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для допомоги у фізичній та соціальній реабілітації жертв у короткий та довгий строки. Заходи, яких ужито згідно із цим пунктом, повинні враховувати належним чином погляди, потреби та інтереси дитини.

2. Кожна Сторона вживає заходів відповідно до умов свого національного законодавства для співробітництва з неурядовими організаціями, іншими відповідними організаціями або іншими елементами громадянського суспільства, яких залучено до надання допомоги жертвам.

3. Якщо батьки або особи, які дбають про дитину, мають стосунок до сексуальної експлуатації або сексуального насильства стосовно неї, процедури втручання, зазначені в [пункті 1 статті 11](#) цієї Конвенції, охоплюють:

- можливість усунення ймовірного злочинця;

- можливість вилучення жертви з її сімейного оточення. Умови й тривалість такого вилучення визначаються відповідно до найкращих інтересів дитини.

4. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для надання, де це можливо, особам, близьким до жертви, медичної допомоги, зокрема термінової психологічної допомоги.

Глава V

Програми та заходи втручання

Стаття 15

Загальні принципи

1. Кожна Сторона відповідно до свого національного законодавства забезпечує ефективні програми та заходи втручання або сприяє їм для осіб, зазначених у [пунктах 1 та 2 статті 16](#) цієї Конвенції, для мінімізації та недопущення ризиків повторюваних правопорушень сексуального характеру проти дітей. Такі програми або заходи є доступними будь-коли під час кримінального переслідування, усередині та за межами в'язниці відповідно до умов, установлених національним законодавством.

2. Кожна Сторона забезпечує або підтримує відповідно до свого національного законодавства розвиток партнерства або інших форм співробітництва між компетентними органами, зокрема закладами охорони здоров'я та соціальними службами, судовими органами та іншими органами, відповідальними за супровід осіб, зазначених у пунктах 1 та 2 статті 16 цієї Конвенції.

3. Кожна Сторона дає відповідно до свого національного законодавства оцінку небезпеки та можливих ризиків повторного вчинення правопорушень, установлених відповідно до

цієї Конвенції, особами, зазначеними в пунктах 1 та 2 статті 16 цієї Конвенції, для визначення відповідних програм або заходів.

4. Кожна Сторона відповідно до свого національного законодавства дає оцінку ефективності здійснюваних програм та вжитих заходів.

Стаття 16

Реципієнти програм та заходів утручання

1. Кожна Сторона забезпечує відповідно до свого національного законодавства можливість доступу тим особам згідно з кримінальним судочинством стосовно будь-якого з правопорушень, установлених відповідно до цієї Конвенції, до програм та заходів, зазначених у пункті 1 статті 15 цієї Конвенції, відповідно до умов, які не суперечать і не шкодять правам на захист і вимогам справедливого й безстороннього судового процесу, та, зокрема, з належним урахуванням принципу презумпції невинуватості.

2. Кожна Сторона забезпечує відповідно до свого національного законодавства можливість доступу тим особам, визнаними винними у вчиненні одного з правопорушень, установлених відповідно до цієї Конвенції, до програм та заходів, зазначених у [пункті 1 статті 15](#) цієї Конвенції.

3. Кожна Сторона забезпечує відповідно до свого національного законодавства розробку та зміну програм і заходів відповідно до потреб дітей, які вчинили статеве правопорушення, зокрема до тих, вік яких менше віку, з якого настає кримінальна відповідальність, для вирішення проблем їхньої сексуальної поведінки.

Стаття 17

Інформація та згода

1. Кожна Сторона забезпечує відповідно до свого національного законодавства інформування зазначених у [статті 16](#) цієї Конвенції осіб, яким було запропоновано програми та заходи втручання, про причини такої пропозиції та надання ними згоди на програму або захід з повною обізнаністю фактів.

2. Кожна Сторона забезпечує відповідно до свого національного законодавства особам, яким було запропоновано програми та заходи втручання, можливість відмовитися від них та, якщо це засуджені особи, інформування їх про можливі наслідки такої відмови.

Глава VI

Матеріальне кримінальне право

Стаття 18

Сексуальне насильство

1. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення криміналізації такої умисної поведінки:

а) заняття діяльністю сексуального характеру з дитиною, яка не досягла передбаченого законодавством віку для заняття діяльністю сексуального характеру;

б) заняття діяльністю сексуального характеру з дитиною, коли:

- використовується примус, сила чи погрози або

- насильство здійснюється зі свідомим використанням довіри, авторитету чи впливу на дитину, зокрема в сім'ї, або

- насильство здійснюється в особливо вразливій для дитини ситуації, зокрема з причини розумової чи фізичної неспроможності або залежного становища.

2. Для цілей пункту 1 цієї статті кожна Сторона визначає вік, до досягнення якого забороняється займатися діяльністю сексуального характеру з дитиною.

3. Дія положень підпункту «а» пункту 1 цієї статті не поширюється на врегулювання статевого стосунків між неповнолітніми, що здійснюються за взаємною згодою.

Стаття 19

Правопорушення, що стосуються дитячої проституції

1. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення криміналізації такої умисної поведінки:

а) вербування дітей для заняття проституцією або спонукання дитини до участі в проституції;

б) примушування дитини до проституції або отримання прибутку від цього або іншого використання дитини із цією метою;

с) звернення до дитячої проституції.

2. Для цілей цієї статті термін «дитяча проституція» означає факт використання дитини для діяльності сексуального характеру, коли грошова чи інша форма винагороди або відшкодування надаються чи обіцяються як оплата, незалежно від того, чи здійснюється ця оплата, ця обіцянка або це відшкодування дитині чи третій особі.

Стаття 20

Правопорушення, що стосуються дитячої порнографії

1. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення криміналізації такої умисної поведінки, учиненої без правових підстав:

а) виготовлення дитячої порнографії;

б) пропонування або надання доступу до дитячої порнографії;

с) розповсюдження або передавання дитячої порнографії;

д) придбання дитячої порнографії для себе або іншої особи;

е) володіння дитячою порнографією;

ф) свідоме одержання доступу до дитячої порнографії за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.

2. Для цілей цієї статті термін «дитяча порнографія» означає будь-які матеріали, які візуально зображують дитину, залучену до реальної або модельованої явно сексуальної поведінки, чи будь-яке зображення дитячих статевих органів, здебільшого із сексуальною метою.

3. Кожна Сторона може залишити за собою право не застосовувати цілком або частково підпунктів «а» та «е» пункту 1 цієї статті до виготовлення порнографічної продукції та володіння нею:

- яка складається лише з модельованих образів або реалістичних зображень неіснуючої дитини;

- до якої залучено дітей, які досягли віку, визначеного під час застосування [пункту 2 статті 18](#) цієї Конвенції, якщо за їхньою згодою й тільки для їхнього приватного використання вони виготовили ці зображення або володіють ними.

4. Кожна Сторона може залишити за собою право не застосовувати цілком або частково підпункту «б» пункту 1 цієї статті.

Стаття 21

Правопорушення, що стосуються участі дитини в порнографічних виставах

1. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення криміналізації такої умисної поведінки:

а) вербування дітей для участі в порнографічних виставах або спонукання дитини до участі в таких виставах;

б) примушування дитини до участі в порнографічних виставах або отримання користі від цього чи іншого використання дитини із цією метою;

с) свідоме відвідування порнографічних вистав, у яких залучено дітей.

2. Кожна Сторона може залишити за собою право обмежити застосування підпункту «с» пункту 1 цієї статті до випадків, коли дітей вербували або примушували відповідно до підпунктів «а» чи «б» пункту 1 цієї статті.

Стаття 22

Розбещення дітей

Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення криміналізації умисного спонукання дитини, яка не досягла віку, передбаченого пунктом 2 статті 18 цієї Конвенції, спостерігати за сексуальним насильством або діяльністю сексуального характеру, навіть якщо вона не бере в цьому участі.

Стаття 23

Домагання дитини для сексуальних цілей

Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення криміналізації умисної пропозиції, зробленої дорослою людиною за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, зустрітися з дитиною, яка не досягла віку, передбаченого [пунктом 2 статті 18](#) цієї Конвенції, для скоєння проти неї одного з

правопорушень, передбачених [підпунктом «а» пункту 1 статті 18](#) або [підпунктом «а» пункту 1 статті 20](#) цієї Конвенції, якщо після цієї пропозиції відбулись істотні дії, що призвели до такої зустрічі.

Стаття 24

Пособництво, спонукання та замах

1. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для визнання кримінальними правопорушеннями умисно скоєного пособництва та підбурення у вчиненні будь-якого з правопорушень, установлених відповідно до цієї Конвенції.
2. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для визнання кримінальними правопорушеннями умисно вчинених замахів на скоєння правопорушень, установлених відповідно до цієї Конвенції.
3. Кожна Сторона може залишити за собою право не застосовувати цілком або частково пункту 2 цієї статті до правопорушень, установлених відповідно до [підпунктів «b», «d», «e» та «f» пункту 1 статті 20](#), [підпункту «с» пункту 1 статті 21](#), [статті 22](#) й [статті 23](#) цієї Конвенції.

Стаття 25

Юрисдикція

1. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для встановлення юрисдикції над будь-яким правопорушенням, установленим відповідно до цієї Конвенції, якщо правопорушення вчинено:
  - a) на її території, або
  - b) на борту корабельного судна під прапором цієї Сторони, або
  - c) на борту повітряного судна, зареєстрованого відповідно до законодавства цієї Сторони, або
  - d) одним з її громадян, або
  - e) особою, яка постійно проживає на її території.
2. Кожна Сторона намагається вживати необхідних законодавчих або інших заходів для встановлення юрисдикції над будь-яким правопорушенням, установленим відповідно до цієї Конвенції, якщо правопорушення вчинено проти одного з її громадян або особи, яка постійно проживає на її території.
3. Кожна Сторона під час підписання або передачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, затвердження чи приєднання може в заяві, адресованій Генеральному секретарю Ради Європи, залишити за собою право не застосовувати норм юрисдикції, передбачених у підпункті «e» пункту 1 цієї статті, або застосовувати їх лише в окремих випадках чи за певних умов.
4. Для кримінального переслідування правопорушень, установлених відповідно до [статей 18, 19, підпункту «а» пункту 1 статті 20](#) й [підпунктів «а» та «b» пункту 1 статті 21](#) цієї Конвенції, кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для

забезпечення унеможливлення залежності її юрисдикції стосовно підпункту «d» пункту 1 цієї статті від умови, що дії криміналізовано в місці, де їх було вчинено.

5. Кожна Сторона під час підписання або передачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, затвердження чи приєднання може в заяві, адресованій Генеральному секретарю Ради Європи, залишити за собою право обмежити застосування пункту 4 цієї статті стосовно правопорушень, установлених відповідно до другого й третього відступів [підпункту «b» пункту 1 статті 18](#) цієї Конвенції, до випадків, коли її громадянин постійно проживає на її території.

6. Для кримінального переслідування правопорушень, установлених відповідно до [статей 18, 19, підпункту «a» пункту 1 статті 20 й статті 21](#) цієї Конвенції, кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення її юрисдикції стосовно підпунктів «d» та «e» пункту 1 цієї статті, незалежно від умови, що кримінальне переслідування може бути розпочато тільки після заяви жертви або повідомлення держави, на території якої було вчинено злочин.

7. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для встановлення юрисдикції стосовно правопорушень, установлених відповідно до цієї Конвенції, у випадках, коли ймовірний правопорушник присутній на її території та не підлягає екстрадиції іншій Стороні тільки на підставі свого громадянства.

8. У випадках, коли ймовірне правопорушення, установлене відповідно до цієї Конвенції, підпадає під юрисдикцію більше ніж однієї Сторони, такі Сторони у разі необхідності проводять консультації для визначення найсприятливішої юрисдикції для кримінального переслідування.

9. Без шкоди загальним нормам міжнародного права ця Конвенція не виключає будь-якої кримінальної юрисдикції, що здійснює Сторона відповідно до свого національного законодавства.

Стаття 26

Відповідальність юридичних осіб

1. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення можливості притягнення до відповідальності юридичної особи за правопорушення, установлене відповідно до цієї Конвенції, яке вчинено на її користь будь-якою фізичною особою, яка діяла особисто чи в складі органу юридичної особи та займала керівну посаду в межах цієї юридичної особи, на підставі:

- а) повноважень представництва юридичної особи;
- б) повноважень приймати рішення від імені юридичної особи;
- в) повноважень здійснювати контроль у межах юридичної особи.

2. Крім випадків, передбачених у пункті 1 цієї статті, кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення можливості притягнення до відповідальності юридичної особи в разі, коли відсутність нагляду або контролю з боку фізичної особи, зазначеної в пункті 1, призвела до можливості вчинення правопорушення, установленного відповідно до цієї Конвенції, в інтересах цієї юридичної особи фізичною особою, яка діє під її керівництвом.

3. Відповідно до принципів правової системи Сторони відповідальність юридичної особи може бути кримінальною, цивільною або адміністративною.

4. Така відповідальність не впливає на кримінальну відповідальність фізичних осіб, які скоїли правопорушення.

Стаття 27

Санкції та заходи

1. Кожна Сторона вживає законодавчих або інших заходів для забезпечення покарання ефективними, пропорційними та переконливими санкціями за скоєння правопорушень, установлених відповідно до цієї Конвенції, з урахуванням ступеню їхньої тяжкості. Ці санкції охоплюють покарання, що передбачають позбавлення свободи, що може стати причиною екстрадиції.

2. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення застосування до юридичних осіб, притягнутих до відповідальності згідно зі [статтею 26](#) цієї Конвенції, ефективних, пропорційних та переконливих санкцій, які охоплюють грошові кримінальні або некримінальні стягнення та можуть охоплювати інші заходи, зокрема:

- a) позбавлення права отримання державних пільг або допомоги;
- b) тимчасове або постійне позбавлення права займатися комерційною діяльністю;
- c) взяття під судовий нагляд;
- d) судові рішення про ліквідацію.

3. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для:

a) передбачення арешту й конфіскації:

- товарів, документів й інших засобів, використаних для вчинення правопорушень, установлених відповідно до цієї Конвенції, або для сприяння їхньому вчиненню;

- доходів, одержаних від таких злочинів, або власності, вартість якої еквівалентна таким доходам;

b) передбачення закриття на тимчасовій або постійній основі будь-якого закладу, використаного для вчинення будь-якого з правопорушень, установленого відповідно до цієї Конвенцією, без обмеження прав третіх осіб, які діяли добросовісно, або позбавлення злочинця права постійно чи тимчасово займатися професійною або волонтерською діяльністю, яка охоплює контакт з дітьми, під час якого було вчинено злочин.

4. Кожна Сторона може вжити інших заходів стосовно правопорушників, як-от: позбавлення батьківських прав або здійснення контролю або нагляду за засудженою особою.

5. Кожна Сторона може встановити, що доходи від злочину або власність, конфісковані відповідно до цієї статті, можуть бути спрямовані до спеціального фонду з метою

фінансування програм запобігання та допомоги для жертв будь-якого правопорушення, установленого відповідно до цієї Конвенції.

Стаття 28

Обтяжуючі обставини

Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення можливості врахування таких обставин, якщо вони вже не є частиною складових елементів злочину, згідно з відповідними положеннями національного законодавства як обтяжуючі обставини під час визначення покарання за правопорушення, установлені відповідно до цієї Конвенції:

- a) злочин завдав серйозної шкоди фізичному або психічному здоров'ю жертви;
- b) злочину передувало або його супроводжувало катування чи тяжке насилля;
- c) злочин було скоєно проти особливо вразливої жертви;
- d) злочин було скоєно членом сім'ї, особою, яка проживала з дитиною, або особою, яка зловживала своїми повноваженнями;
- e) злочин було скоєно кількома особами, які діяли разом;
- f) злочин було скоєно в рамках злочинної організації;
- g) правопорушника вже було засуджено за злочин подібного характеру.

Стаття 29

Попередні засудження

Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для передбачення можливості під час визначення покарань враховувати остаточні вироки, винесені іншою Стороною стосовно правопорушень, установлених відповідно до цієї Конвенції.

Глава VII

Розслідування, кримінальне переслідування та процесуальне право

Стаття 30

Принципи

1. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення проведення розслідування та кримінального провадження в найкращих інтересах та з повагою до прав дитини.
2. Кожна Сторона впроваджує захисний підхід до жертв, забезпечуючи унеможливлення посилення розслідуванням та кримінальним провадженням травми, отриманої дитиною, та надання під час кримінального судочинства допомоги, якщо це доцільно.
3. Кожна Сторона забезпечує пріоритетне розслідування та кримінальне провадження, а також проведення їх без будь-яких необґрунтованих затримок.

4. Кожна Сторона забезпечує унеможливлення обмеження заходами, які застосовуються відповідно до цієї глави, прав на захист і вимог стосовно справедливого та неупередженого судового розгляду відповідно до статті 6 [Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод](#).

5. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів відповідно до основних принципів свого національного законодавства для:

- забезпечення ефективного розслідування та кримінального переслідування стосовно правопорушень, установлених відповідно до цієї Конвенції, дозволяючи, де це доцільно, можливість таємних операцій;

- надання підрозділам або слідчим службам права ідентифікувати жертв злочинів, установлених відповідно до [статті 20](#) цієї Конвенції, зокрема шляхом вивчення матеріалів дитячої порнографії, у тому числі фотографій та аудіовізуальних записів, переданих або наданих шляхом використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Стаття 31

Основні заходи захисту

1. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для захисту прав й інтересів жертв, у тому числі їхніх особливих потреб як свідків, на всіх стадіях розслідування та кримінального провадження, зокрема шляхом:

a) інформування їх про їхні права й послуги, які їм може бути надано, та, крім випадків, коли вони не бажають отримувати такої інформації, про наслідки розгляду їхньої заяви, обвинувачень, загальний розвиток розслідування або провадження, їхню роль у цьому, а також результат розгляду їхніх справ;

b) забезпечення, якщо є необхідність, надання інформації, принаймні у випадках, коли жертви та їхні сім'ї можуть опинитися в небезпеці, коли обвинувачувану або засуджену особу тимчасово або остаточно звільнено;

c) надання їм можливості в спосіб, що відповідає процесуальним нормам національного законодавства, бути вислуханими, надавати докази та вибирати засоби для викладу безпосередньо або через посередника своїх думок, потреб і стурбованостей, а також для врахування їх;

d) забезпечення їх належними послугами підтримки для представлення та врахування належним чином їхніх прав й інтересів;

e) захисту їхнього приватного життя, їхньої особистості та їхньої репутації та вжиття заходів відповідно до національного законодавства для запобігання публічному розповсюдженню будь-якої інформації, яка могла б призвести до встановлення їхньої особи;

f) забезпечення їхньої безпеки, а також безпеки їхніх сімей та з їхнього боку свідків від погроз, помсти та повторної віктимізації;

g) забезпечення уникнення контакту між жертвами та правопорушниками в суді та приміщеннях правоохоронних органів, крім випадків, коли компетентні органи

встановлять інше в найкращих інтересах дитини або коли розслідування чи провадження вимагають такого контакту.

2. Кожна Сторона забезпечує можливість отримання жертвами, починаючи з першого контакту з компетентними органами, доступу до інформації про відповідні судові та адміністративні процедури.

3. Кожна Сторона забезпечує одержання жертвою в передбачених випадках доступу до безоплатної правової допомоги, коли жертва може отримати статус сторони в кримінальному провадженні.

4. Кожна Сторона передбачає можливість для судових органів призначати спеціального представника для жертви тоді, коли згідно з національним законодавством вона може мати статус Сторони в кримінальному провадженні, й тоді, коли особам, які несуть батьківську відповідальність, заборонено представляти дитину в такому провадженні через конфлікт інтересів між ними та жертвою.

5. Кожна Сторона забезпечує шляхом законодавчих або інших заходів відповідно до умов свого національного законодавства можливість групам, фундаціям, асоціаціям, урядовим чи неурядовим організаціям надання допомоги та (або) підтримки жертві за її згодою під час кримінального провадження, що стосується злочинів, установлених відповідно до цієї Конвенції.

6. Кожна Сторона забезпечує згідно з положеннями цієї статті надання жертвам інформації в спосіб, що відповідає їхньому вікові й ступеню зрілості, і мовою, яку вони можуть розуміти.

Стаття 32

Порушення справи

Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення незалежності розслідувань або кримінального переслідування стосовно правопорушень, установлених відповідно до цієї Конвенції, від заяви чи обвинувачень, зроблених жертвою, та можливості продовження провадження навіть тоді, коли жертва відкликала свою заяву.

Стаття 33

Строки давності

Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення подовження строків давності для порушення справи стосовно злочинів, установлених відповідно до [статті 18](#), [підпунктів «а»](#) та [«б» пункту 1 статті 19](#) та [підпунктів «а»](#) та [«б» пункту 1 статті 21](#) цієї Конвенції, на строк, який достатній для здійснення ефективного початку провадження після досягнення жертвою повноліття і який буде домірним до ступеня тяжкості злочину, про який ідеться.

Стаття 34

Розслідування

1. Кожна Сторона вживає таких заходів, які можуть бути необхідні для забезпечення спеціалізації осіб, підрозділів та служб, що займаються розслідуваннями у сфері боротьби із сексуальною експлуатацією та сексуальним насильством стосовно дітей, або забезпечує

навчання відповідних працівників для цих цілей. Такі підрозділи або служби забезпечуються відповідним фінансуванням.

2. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для унеможливлення перешкоджання порушенню кримінального розслідування через невпевненість стосовно точного віку жертви.

Стаття 35

Опитування дитини

1. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення:

- a) проведення опитувань дитини без необґрунтованої затримки, відразу після повідомлення фактів компетентним органам;
- b) проведення опитувань дитини, якщо це необхідно, у спеціально обладнаному та прилаштованому для цих цілей приміщенні;
- c) проведення опитувань дитини особою, спеціально підготовленою для цих цілей;
- d) проведення всіх опитувань дитини одними й тими самими особами, якщо це можливо та де це доцільно;
- e) якомога меншої кількості опитувань і настільки, наскільки це є вкрай необхідним для цілей кримінального провадження;
- f) можливості супроводження дитини її законним представником або, де це доцільно, дорослим, якого вона сама вибирає, якщо стосовно цієї особи не буде винесено мотивованого рішення про інше.

2. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення можливості запису на відеоплівку опитування жертви або, де це доцільно, свідка дитини та прийняття таких відеосвідчень як доказу в суді згідно з нормами її національного законодавства.

3. Якщо вік жертви не встановлено та є підстави вважати, що жертва є дитиною, то заходи, передбачені в пунктах 1 та 2 цієї статті, застосовуються до неї доти, доки тривають перевірки її віку.

Стаття 36

Судовий розгляд кримінальної справи

1. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів з належним дотриманням норм, що регулюють незалежність правових професій, для забезпечення можливості навчання всіх осіб, яких залучено до провадження, зокрема суддів, прокурорів та адвокатів, з питань, що стосуються прав дитини й сексуальної експлуатації та сексуального насильства стосовно дітей.

2. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення згідно з нормами національного законодавства можливості:

- a) судді призначити судові слухання без присутності громадськості;

б) жертві свідчити, не перебуваючи при цьому в залі суду, тобто шляхом використання належних комунікаційних технологій.

Глава VIII

Запис та зберігання даних

Стаття 37

Запис та зберігання національних даних стосовно осіб, засуджених за злочини сексуального характеру

1. Для запобігання скоєнню злочинів, установлених відповідно до цієї Конвенції, та забезпечення їхнього кримінального переслідування кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для накопичення та зберігання з урахуванням відповідних положень стосовно охорони й захисту особових даних та інших відповідних норм і гарантій, передбачених національним законодавством, інформації про ідентифікаційні дані та генетичний код (ДНК) осіб, засуджених за скоєння правопорушень, установлених відповідно до цієї Конвенції.

2. Кожна Сторона під час підписання або передачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, затвердження чи приєднання повідомляє Генеральному секретарю Ради Європи назву та адресу єдиного державного органу, уповноваженого для цілей пункту 1 цієї статті.

3. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення можливості передачі інформації, зазначеної в пункті 1 цієї статті, компетентним органам іншої Сторони згідно з умовами, установленими її національним законодавством та відповідними міжнародними документами.

Глава IX

Міжнародне співробітництво

Стаття 38

Загальні принципи та заходи міжнародного співробітництва

1. Сторони співробітничать між собою настільки широко, наскільки це можливо, відповідно до положень цієї Конвенції та шляхом застосування відповідних чинних міжнародних та регіональних документів, домовленостей, погоджених на основі уніфікованого або взаємозобов'язувального законодавства й національного законодавства для:

а) запобігання сексуальній експлуатації та сексуальному насильству стосовно дітей і боротьби із цими явищами;

б) захисту жертв і надання їм допомоги;

в) розслідувань або проваджень, що стосуються правопорушень, установлених відповідно до цієї Конвенції.

2. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення жертв правопорушення, установленого відповідно до цієї Конвенції, правом на території Сторони, іншої, ніж та, на якій вони проживають, подати скаргу до компетентних органів держави за місцем свого проживання.

3. Якщо Сторона, яка обумовлює надання взаємної правової допомоги в кримінальних справах або екстрадицію наявністю договору, отримує запит про надання правової допомоги або про екстрадицію від Сторони, з якою вона не уклала такого договору, вона може вважати цю Конвенцію правовою підставою для надання взаємної правової допомоги в кримінальних справах або екстрадиції, що стосуються правопорушень, установлених відповідно до цієї Конвенції.

4. Кожна Сторона докладатиме всіх зусиль для включення, де це доцільно, питань запобігання сексуальній експлуатації та сексуальному насильству стосовно дітей і боротьби із цими явищами в програми допомоги розвитку на користь третіх держав.

Глава X

Механізм моніторингу

Стаття 39

Комітет Сторін

1. Комітет Сторін складається з представників Сторін цієї Конвенції.

2. Комітет Сторін скликається Генеральним секретарем Ради Європи. Його перше засідання проводиться протягом року з моменту набрання цією Конвенцією чинності для десяти держав, що її підписали та ратифікували. Подальші засідання Комітету скликаються на вимогу щонайменше однієї третини складу Сторін або Генерального секретаря.

3. Комітет Сторін приймає власні правила процедури.

Стаття 40

Інші представники

1. Парламентська Асамблея Ради Європи, Комісар з прав людини, Європейський комітет з проблем злочинності (CDPC), а також інші відповідні міжурядові комітети Ради Європи призначають кожного представника до Комітету Сторін.

2. Комітет міністрів може запропонувати іншим органам Ради Європи призначити представника до Комітету Сторін після консультації з останнім.

3. Представників громадянського суспільства та, зокрема, неурядових організацій, може бути допущено як спостерігачів до Комітету Сторін з дотриманням процедури, установленної відповідними нормами Ради Європи.

4. Представники, призначені згідно з пунктами 1-3 цієї статті, беруть участь у засіданнях Комітету Сторін без права голосу.

Стаття 41

Функції Комітету Сторін

1. Комітет Сторін здійснює моніторинг виконання цієї Конвенції. Правила процедури Комітету Сторін визначають процедуру оцінки виконання цієї Конвенції.

2. Комітет Сторін сприяє зборіві, аналізові та обмінові інформацією, досвідом і позитивною практикою між державами для поліпшення їхньої здатності запобігати

сексуальній експлуатації та сексуальному насильству стосовно дітей і боротися із цими явищами.

3. Комітет Сторін, де це доцільно, також:

а) сприяє ефективному використанню та виконанню цієї Конвенції, зокрема встановленню будь-яких проблем та наслідків будь-якої заяви або застереження, зроблених відповідно до цієї Конвенції;

б) висловлює думку стосовно будь-якого питання про застосування цієї Конвенції та сприяє обмінові інформацією про важливі правові, політичні або технологічні події.

4. Секретаріат Ради Європи допомагає Комітетові Сторін виконувати свої функції відповідно до цієї статті.

5. Європейський комітет з проблем злочинності (CDPC) періодично інформують про діяльність, зазначену в пунктах 1, 2 й 3 цієї статті.

Глава XI

Зв'язок з іншими міжнародними документами

Стаття 42

Зв'язок з [Конвенцією ООН про права дитини](#) та [Факультативним протоколом до неї щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії](#)

Ця Конвенція не впливає на права та обов'язки, що впливають з положень [Конвенції ООН про права дитини](#) та [Факультативного протоколу до неї щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії](#), та має на меті поліпшити захист, який надається ними, а також розвивати й доповнювати стандарти, що містяться в них.

Стаття 43

Зв'язок з іншими міжнародними документами

1. Ця Конвенція не впливає на права та обов'язки, що впливають з інших міжнародних документів, сторонами яких є або стануть Сторони цієї Конвенції та які містять положення, що стосуються регулювання цієї Конвенції, а також передбачають ще більший захист і допомогу дітям, які стали жертвами сексуальної експлуатації та сексуального насильства.

2. Сторони Конвенції можуть укладати між собою двосторонні чи багатосторонні угоди з питань, що регулюються цією Конвенцією, для доповнення та посилення її положень або для сприяння виконанню закріплених у ній принципів.

3. Сторони, які є членами Європейського Союзу, у відносинах між собою застосовують норми Співтовариства та Європейського Союзу настільки, наскільки існують норми Європейського Співтовариства або Європейського Союзу, що регулюють відповідний предмет і застосовуються до окремого випадку без шкоди для об'єкта й мети цієї Конвенції та без шкоди для її повного застосування з іншими Сторонами.

Глава XII

Поправки до Конвенції

Стаття 44

Поправки

1. Будь-яка пропозиція, зроблена Стороною, стосовно внесення поправки до цієї Конвенції повідомляється Генеральному секретарю Ради Європи та передається ним або нею державам - членам Ради Європи, будь-якій державі, що підписала Конвенцію, будь-якій державі-учасниці, Європейському Співтовариству, будь-якій державі, якій запропоновано підписати цю Конвенцію відповідно до положень [пункту 1 статті 45](#) цієї Конвенції, та будь-якій державі, якій запропоновано приєднатися до цієї Конвенції відповідно до положень [пункту 1 статті 46](#) цієї Конвенції.
2. Будь-яку поправку, запропоновану Стороною, повідомляють Європейському комітетові з проблем злочинності (CDPC), який надає Комітетові міністрів свій висновок стосовно запропонованої поправки.
3. Комітет міністрів розглядає запропоновану поправку й висновок Європейського комітету з проблем злочинності та після обговорення з державами, які не є членами Ради Європи, але є Сторонами цієї Конвенції, може прийняти поправку.
4. Текст будь-якої поправки, прийнятої Комітетом міністрів відповідно до пункту 3 цієї статті, передається Сторонам для прийняття.
5. Будь-яка поправка, прийнята відповідно до пункту 3 цієї статті, набирає чинності в перший день місяця після закінчення місячного строку з дати, коли всі Сторони повідомили Генеральному секретарю про прийняття ними поправки.

Глава XIII

Прикінцеві положення

Стаття 45

Підписання та набрання чинності

1. Ця Конвенція є відкритою для підписання державами – членами Ради Європи, державами, які не є членами Ради Європи, але брали участь у її розробці, а також Європейським Співтовариством.
2. Ця Конвенція підлягає ратифікації, прийняттю або затвердженню. Ратифікаційні грамоти або документи про прийняття чи затвердження передаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.
3. Ця Конвенція набирає чинності з першого дня місяця, що настає після закінчення тримісячного строку з дати, коли п'ять держав, які підписали Конвенцію, у тому числі щонайменше три держави – члени Ради Європи, висловили свою згоду на обов'язковість Конвенції відповідно до положень попереднього пункту цієї статті.
4. Якщо будь-яка держава, зазначена в пункті 1 цієї статті, або Європейське Співтовариство висловлять свою згоду на обов'язковість для них цієї Конвенції, вона набирає чинності з першого дня місяця, що настає після закінчення тримісячного строку з дати передачі на зберігання їхньої ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи затвердження.

Стаття 46

Приєднання до Конвенції

1. Після набрання цією Конвенцією чинності Комітет міністрів Ради Європи після консультацій зі Сторонами цієї Конвенції та отримання їхньої одностайної згоди може запропонувати будь-якій державі, яка не є членом Ради Європи, яка не брала участі в розробці Конвенції, приєднатися до цієї Конвенції за рішенням, прийнятим більшістю, передбаченою в пункті «d» статті 20 [Статуту Ради Європи](#), та за умови одностайного голосування представників договірних Сторін, які мають право брати участь у засіданнях Комітету міністрів.
2. Для будь-якої держави, яка приєдналася до Конвенції, Конвенція набирає чинності з першого дня місяця, що настає після закінчення тримісячного строку з дати передачі на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи документа про приєднання.

Стаття 47

Територіальне застосування

1. Будь-яка держава або Європейське Співтовариство під час підписання або передачі на зберігання ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, затвердження чи приєднання може визначити територію або території, до яких застосовується ця Конвенція.
2. Будь-яка Сторона в подальшому шляхом надіслання заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи може поширити застосування цієї Конвенції на будь-яку іншу визначену в заяві територію, за міжнародні відносини якої вона несе відповідальність або від імені якої вона вповноважена брати на себе зобов'язання. Для такої території Конвенція набирає чинності з першого дня місяця, який настає після закінчення тримісячного строку з дати отримання заяви Генеральним секретарем Ради Європи.
3. Будь-яку заяву, зроблену згідно з двома попередніми пунктами цієї статті, стосовно будь-якої території, визначеної в такій заяві, може бути відкликано шляхом повідомлення Генеральному секретарю Ради Європи. Відкликання набирає чинності з першого дня місяця, що настає після закінчення тримісячного строку з дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем Ради Європи.

Стаття 48

Застереження

Стосовно будь-якого положення цієї Конвенції не допускаються жодні застереження, за винятком безпосередньо передбачених застережень. Будь-яке застереження може бути відкликано в будь-коли.

Стаття 49

Денонсація

1. Будь-яка Сторона може будь-коли денонсувати цю Конвенцію шляхом надіслання повідомлення Генеральному секретарю Ради Європи.
2. Така денонсація набирає чинності з першого дня місяця, що настає після закінчення тримісячного строку з дати отримання повідомлення Генеральним секретарем Ради Європи.

Стаття 50
Повідомлення

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє державам - членам Ради Європи, будь-якій державі, що підписала Конвенцію, будь-якій державі-учасниці, Європейському Співтовариству, будь-якій державі, якій запропоновано підписати цю Конвенцію згідно з положеннями її [статті 45](#), а також будь-якій державі, якій запропоновано приєднатися до цієї Конвенції відповідно до положень її [статті 46](#), про:

- a) будь-яке підписання;
- b) передачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, затвердження чи приєднання;
- c) будь-яку дату набрання цією Конвенцією чинності згідно з її [статтями 45](#) й [46](#);
- d) будь-яку поправку, прийняту згідно зі [статтею 44](#) цієї Конвенції, і дату набрання такою поправкою чинності;
- e) будь-яке застереження, зроблене згідно зі [статтею 48](#) цієї Конвенції;
- f) будь-яку денонсацію, зроблену відповідно до положень [статті 49](#) цієї Конвенції;
- g) будь-яку іншу дію, повідомлення або інформацію, що стосуються цієї Конвенції.

На посвідчення чого ті, що підписалися нижче, належним чином на це вповноважені, підписали цю Конвенцію.

Учинено в м. Лансароте 25 жовтня 2007 року англійською та французькою мовами, причому обидва тексти є рівноавтентичними, в одному примірнику, який передається на зберігання в архіві Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає засвідчені копії кожній державі – члену Ради Європи, державам, які не є членами Ради Європи, але брали участь у розробці цієї Конвенції, та будь-якій державі, якій запропоновано приєднатися до цієї Конвенції.